

Vi allernaadigst anordne, ligesom Vi og hermed allernaadigst anordne og befale:]

§ 1. [Det skal være Enhver Jordegods-Eier til-ladt, til hans Fæste-Bonde at afstaae og overdra-ge Eiendoms-Ret over hans i Fæste havende Gaard og det paa saadanne Vilkaar, som de imel-lem sig kunde forenes om, enten at Bonden ud-betaler en vis Kapital, eller og at han forbinder sig til, bestandig at erlægge en vis bestemt aarlig Afgift i Penge, Korn eller andre Varer; da Sæl-geren eller forrige Eier bliver, som første og fornem- meste Panthavere, for saadan aarlig Afgift prioriteret i Gaarden og dens Besætning, næst ef-ter de Kongelige Skatter og frem for alle andre Panthavere, i hvad Forskrivning de end maatte have.]

§ 2. [Da adskillige Jordegods-Eiere have fore- draget, hvorledes de forhindres fra at gjøre en og anden Indretning, som blandt andet kunde have til Hensigt at forvandle Fæste-Bønder til Selv- Eier-Bønder, ved det at F. 15 Mai 1761 forbyder at skille en Herregaard fra dens Bønder, og at disponere saaledes over Bønder-Godset, at det derved kommer i flere Eieres Hænder; saa have Vi allernaadigst funden for godt, hermed ei alene aldeles at ophæve dette Forbud, som desuden sy- nes at betage Vedkommende Eieres Raadighed over deres eget, men vi ville endog, for at facili- tere den indretning med Selv-Eier-Bønder, at særdeles Kongelig Naade bevilge og tillade, at naar en Eier af en fri og komplet Sædegaard til samtlige eller nogle af hans Fæste-Bønder af- staaer Eiendoms-Ret over deres i Fæste havende Gaarde, paa de Vilkaar, at de bestandig til ham og følgende Hoved-Gaardens Eiere skulle er- lægge en vis bestemt aarlig Afgift, da maa han ikke alene reservere sig og Hoved-Gaarden Her- ligheden til de afhændede Bønder-Gaarde, af Jagt-Rettighed, Sigt- og Sage-Fald, Birke-Ret- tighed, Ret til at forrette Skifter m. v.; men de saaledes bortsolgte Bønder-Gaarde maae frem- deles, og saalænge de forblive i Selv-Eieres Hænder, ansees at høre under Hoved-Gaarden, og beregnes blandt det Hartkorn, som udfordres til at komplettere den, saa at, i hvor saa Fæste- Bønder Hoved eller Sæde-Gaarden end beholder tilbage, maa den dog eragtes at være komplet, og ifølge deraf beholde den samme Frihed for at svare Skatter og Tiende m. v., og de samme Pri- vilegier, som den tilforn havt haver. Derimod skal den Sæde-Gaards-Eier, som saaledes, ved at

afhænde Godset, reserverer sig Herligheden der- over, og vil fremdeles have det beregnet under hans Hoved-Gaards Hartkorn, være ansvarlig til de Kongelige Skatter og Kontributioner deraf, i det Tilfælde at Selv-Eier-Bonden ikke er i Stand til samme at betale; hvorved vedkommende Op- pebørsels-Betjentere dog have at holde sig Vo- res Lovs Bydende i 5 B. 14 Kap. 37. Art. nøie ef- terrettelig, saa at ifald de, uden Herligheds-Eie- rens Samtykke, lade Vore Skatter henstaae hos Selv-Eier-Bonden over et halvt Aar i det læng- ste, da skal det ansees som en Gjæld, de have be- troet Bonden, uden at de derfor have nogen Til- tale til Herligheds-Eieren eller nogen Prioritet i Gaarden og dens Besætning. I den Henseende skal det og alle Tider meldes til Amtstuen, naar og paa hvilke Vilkaar en Bondegaard saaledes bliver afhændet, paa det at Amts-Forvalteren el- ler den, som oppebærer de Kongelige Skatter, kan vide, hvem han haver at vende sig til, og hvorledes han haver at forholde sig, om Skatter- ne ikke i rette Tid blive betalte. Kan Husbonden, førend han overlader Bønderne i en By Eien- doms-Ret, bringe dem ud af Fællesskab, ved at dele af Jorden imellem dem, saaledes at enhver faaer fin Jord for sig, da er det saameget bedre. Dersom Bønderne, efter at de have faaet Eien- doms-Ret, selv ville foretage saadan Deing, da bør forrige Huusbonde, som Herligheds Eier, derudi ikke være dem hinderlig, men meget mere behjælpelig.]

§ 3. [Da en Selv-Eier-Bonde, hvis Gaard er over 3 Tønder Hartkorn, ifølge F. 24 Dec. 1760 dens 6. Art., bør af hver Tønde Hartkorn indtil 8 Tønder i Konsumtion samt Folke- og Familie- Skat aarlig betale 2 Rdlr. og af det øvrige 1 Rdlr.; saa ville Vi, til Lettelse for Selv-Eier-Bønder, al- lernaadigst have samme derhen modereret, at, naar en Fæste-Bonde tilforhandler sig Eien- doms-Ret over hans i Fæste havende eller en an- den Bonde-Gaard, som tilforn har været brugt og besiddet af en Fæste-Bonde, og saaledes bliver Selv-Eier-Bonde, da skal han og hans Efterkom- mere eller følgende Eiere af Gaarden, i Konsum- tion samt Folke- og Familie-Skat ikke betale me- re, end en Fæste-Bonde, nemlig 8 β. pr. Tønde Hartkorn, og dog ligefuldt, efter Forordningens Formeldning at være berettiget til at oppebære Folke-Skatten af deres Tieneste-Folk m. v.]

§ 4. [Vore Amtmænd skulle ansee det som en af deres fornemste Hoved-Pligter, at haandhæve,